

Az összetett mondatok fajtái II.

A MELLÉRENDELŐ MONDAT

Javasolt feldolgozási idő: 15 perc

Egy barátod nem boldogul a mellérendelő összetett mondatokkal. Megkért, hogy korrepetáld őt. A következő szövegen fogjátok gyakorolni a mellérendelés fajtáit, de erre neked is fel kell készülnöd előre.

Keresd ki a szövegből a mellérendelő mondatokat! Írd le a típusát és jelöld a kötőszavát! Ábrázold a kapcsolat típusát is!

A szöveg a következő weboldalon is elérhető: www.huszadikszazad.hu

Fényképezés a tenger mélyében

A tenger mélye jóformán ismeretlenebb előttünk, mint a szárazföld belseje. Búvárok alig hatolhatnak egy pár öl mélységnél lejjebb: nem is bírnak sokáig lenni maradni, a mellett a nap fénye tudvalevőleg nagyon csekély mélysége hatol be, úgy hogy csónakokból a tengernek csak a felületét lehet megvizsgálni.

Bármily sokat írtak is ennél fogva mindeddig a tenger csodáiról, egészen világos, hogy azoknak legnagyobb részét még ezután kell felfedeznünk, s e célra csak egyetlen mód van: az ugyanis, ha a tenger mélyében is lehetséges lesz fényképeket készíteni. S ezt a nevezetes és nagyfontosságú felfedezést tette meg közelebb egy ifjú francia zoológus, Bouton Lajos, a párisi egyetem zoológiai tanszékének assistense.

Bouton már 1893 óta foglalkozik a tengeri fauna tanulmányozásával s e célból hozzászokott a búvár-öltözet viseléséhez is, mely tudvalevőleg igen nehéz, kényelmetlen, sőt veszélyes is. Magától értetődik azonban, hogy a búvár-öltözetben víz alatt tölthető pár perc nem elégítette ki a komoly természetbúvárt s ezért már kezdettől fogva arra törekedett, hogy legalább fényképeket készíthessen a tenger mélységéről s e célból új fényképező készüléket kellett feltalálnia.

Bouton az úgynevezett detektív-kamarát használta e célra és pedig rézlemezekből készített dobozban. A doboz fedelét vaskos kaucsuk-szalag veszi körül s erős csavar zárja el. A kamara lencséje az elől levő rézlemez

mögött elhelyezett kerek tükör-üvegtábla mellett van s a kamara külsején levő készülék segítségével nyitható és zárható.

A lemezek fölcserélése is ily automata készülékkal történik. Mivel továbbá már tíz méter mélységben is igen nagy a lég- és víznyomás, a kamara falainak megvédése végett a feltaláló kaucsuk-labdát használ, mely egy rövid cső útján összeköttetésben van a doboz belsejével. Ebben a kaucsuk-labdában körülbelül négy liter levegő fér el, mely a külső nyomás hatása alatt a kamara belsejébe tolúl, s így annak falait megmenti az összenyomatástól. A kamara állványa már mellékes. Bouton egyszerű, öntött vasból készült háromlábú állványt használt.